

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van GO! basisschool De Berk Paal te PAAL

Hoofdstructuur basisonderwijs

Instellingsnummer 1867

Instelling GO! basisschool De Berk Paal

Directeur Marie-Jeanne TEELEN

Adres Tessenderlosesteenweg 82 - 3583 PAAL

Telefoon 011-42.28.82

E-mail directeur@bsdeberk.be

Website www.bsdeberk.be

Bestuur van de instelling GO! scholengroep ADITE

Adres Boudewijnvest 1_A - 3290 DIEST

Scholengemeenschap B-ADITE

Adres Boudewijnvest 1A - 3290 DIEST

CLB GO! CLB Adite Limburg-Noord

Adres Sint-Margrietstraat 13 - 3582 KOERSEL

Dagen van het doorlichtingsbezoek 24-04-2017, 25-04-2017, 27-04-2017

Einddatum van het doorlichtingsbezoek 27-04-2017

Datum bespreking verslag met de instelling 12-05-2017

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Hilde SCHOOFS

Teamleden Ann VANANROYE

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	8
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus	8
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	8
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	9
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	9
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	9
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	9
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: mens en maatschappij	9
3.1.1.3 Kleuteronderwijs: wetenschappen en techniek	9
3.1.1.4 Vaststellingen voor kleuteronderwijs: Nederlands, mens en maatschappij en wetenschappen en techniek	10
3.1.1.5 Lager onderwijs: Nederlands	12
3.1.1.6 Lager onderwijs: mens en maatschappij	14
3.1.1.7 Lager onderwijs: wetenschappen en techniek	15
3.1.1.8 Vaststellingen voor lager onderwijs: mens en maatschappij en wetenschappen en techniek	15
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?	17
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	17
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	18
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	20
4.1 Deskundigheidsbevordering	20
4.2 Leerbegeleiding.....	22
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	26
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	30
6.1 Wat doet de school goed?	30
6.2 Wat kan de school verbeteren?	31
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	32
8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG.....	32

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
 Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal leergebieden.
 Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - ♦ het onderwijsaanbod
 - ♦ de uitrusting
 - ♦ de evaluatiepraktijk
 - ♦ de leerbegeleiding.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg. In dit luik rapporteert het inspectieteam ook over het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid van de school.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

Dit verslag rapporteert over de doorlichting van de basisschool van het GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap De Berk gelegen in Paal, een deelgemeente van Beringen. De school kende de laatste jaren een verjonging van het team, waardoor het beleid hard moest inzetten op visievorming, gelijkgerichtheid en gezamenlijke doelgerichtheid. Het is lovenswaardig hoe de directeur met succes deze uitdaging aanging. De school profileert zich als 'een warme school, waar iedereen welkom is' en maakt deze gedachte in de praktijk waar. Daarbij zetten de teamleden erg in op het ontdekken, verder ontwikkelen en naar waarde schatten van de talenten. In haar oordeel houdt de onderwijsinspectie rekening met specifieke kenmerken van de school, de omgeving, het personeel en de leerlingen.

Op basis van het vooronderzoek van 18 april 2017 bepaalde de onderwijsinspectie de focus die ze tijdens deze doorlichting onderzocht. In de kleuterafdeling ging ze de inspanningen van het schoolteam na om voor de leergebieden Nederlands, mens en maatschappij en wetenschappen en techniek de ontwikkelingsdoelen na te streven. In de lagere afdeling onderzocht ze de resultaten van het schoolteam om voor de leergebieden Nederlands, mens en maatschappij en wetenschappen en techniek de eindtermen te bereiken. Daarnaast peilde de onderwijsinspectie naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de leerbegeleiding en de deskundigheidsbevordering en naar aspecten van het algemeen beleid. Ten slotte onderzocht ze ook een selectie van regelgeving en de mate waarin de school aandacht heeft voor de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de leer- en werkomgeving.

Het onderzoek naar de onderwijsdoelstellingen wijst uit dat de resultaten van de onderzochte leergebieden aan de verwachtingen van de overheid voldoen. De teamleden voorzien in een contextrijk, leerplangericht en gradueel opgebouwd aanbod. De leerplannen vormen in beide niveaus het referentiekader om krachtige leeromgevingen te creëren. Via doelenlijsten bewaken de teamleden de leerplandoelen. De inspectie waardeert dit initiatief maar wijst de teamleden erop om hier in de lagere afdeling kritisch mee om te gaan, zodat de planningsdocumenten functionele instrumenten worden. Via interactieve werkvormen en flexibele groeperingsvormen leveren alle teamleden inspanningen om kinderen aan te spreken op hun 'leer-kracht'. Hierbij hebben ze duidelijk oog voor het welbevinden en de betrokkenheid van elk kind.

Voor het leergebied Nederlands werken de teamleden al meerdere jaren doelgerichte initiatieven uit ter bevordering van het taalvaardigheidsonderwijs. Het uitgewerkte taalbeleidsplan, met het accent op spreken, biedt een stevige basis om de taalontwikkeling bij de kinderen te bevorderen. In de kleuterafdeling bieden de kleuteronderwijzers de leerinhouden geïntegreerd en thematisch aan en hebben ze aandacht voor een doelgerichte en uitdagende verrijking van de hoeken in functie van het lopende thema. De geplande activiteiten, de krachtige speelleerhoeken en de stimulerende onderwijsstijl zorgen ervoor dat de kleuters ruime kansen krijgen om talige competenties te ontwikkelen. In de lagere afdeling baseren de teamleden zich op een onderwijsleerpakket om het leergebied Nederlands te stofferen. Ze springen hiermee flexibel om en voeren aanpassingen door. Op die wijze kunnen ze het aanbod kindvriendelijker maken en komen ze meer tegemoet aan het contextrijk en zelfstandig leren. De evaluatiepraktijk is voldoende breed en afgestemd op het aanbod.

Binnen de leergebieden mens en maatschappij en wetenschappen en techniek zorgen de teamleden in beide niveaus voor herkenbaar en realistisch onderwijs. Hierbij ligt het accent op het stimuleren van de onderzoekende houding. De kinderen krijgen kansen om doelgericht te exploreren, te experimenteren en besluiten te trekken. Het domein techniek krijgt recent expliciete aandacht. Een deskundige techniekcoach ondersteunt de teamleden met als doel hun vaardigheden te verscherpen. De teamleden hebben binnen hun aanbod oog voor het vergaren van kennis, inzichten, vaardigheden en attitudes binnen de verschillende domeinen, maar de evaluatiepraktijk hierop enten, kent nog een groeimarge.

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de processen in de focus maakt duidelijk dat de zorgwerking in zijn totaliteit één van de belangrijkste krachtlijnen van de school vormt. De leerbegeleiding is geënt op een duidelijke en breed gedragen visie, die in de praktijk gestalte krijgt. Concrete afspraken, transparante procedures en functionele werkinstrumenten ondersteunen de realisatie van de zorgvisie. De brede basiszorg is sterk uitgebouwd en verankerd in alle klassen. De leden van het zorgteam en de ondersteuningsleerkrachten zetten gedreven hun schouders onder de zorgwerking en ondersteunen op leerling-, leerkracht- en schoolniveau. Alle kinderen worden goed opgevolgd en begeleid. Het formuleren van een duidelijke hulpvraag en deze vervolgens linken aan concrete afspraken kan de doelgerichtheid van de hulpverlening verhogen. Leerlingengegevens vinden een onderdak in het digitale registratiedossier. De leden van het zorgteam zijn zich bewust dat de totaliteit van de ondernomen zorgacties op een transparante manier in kaart brengen nog een uitdaging is.

Wat de deskundigheidsbevordering betreft, stelt de onderwijsinspectie vast dat de directeur haar school als een lerende organisatie ziet, waarbij het permanent leren het uitgangspunt vormt. Ze bevordert de professionaliteit van haar teamleden door gerichte nascholing te organiseren en door de leerkrachten te stimuleren om deel te nemen aan individuele nascholingen. De teamgerichte vormingen staan in functie van de gekozen prioriteiten. Ook de goede samenwerking binnen de scholengemeenschap en het leren van en met elkaar zorgen tevens voor een verhoging van de deskundigheid. De opgedane kennis en de aanwezige talenten bespreekbaar stellen en verder aanwenden is reeds een geploegheid.

Het onderzoek van het algemeen beleid toont aan dat een professioneel en gedreven leiderschap ervoor zorgt dat de te varen koers doelgericht wordt uitgezet vanuit een duidelijke visie en concrete afspraken. Zij inspireert, motiveert, waardeert en streeft naar een hoog welbevinden van alle participanten. Bij het uitzetten van haar beleid kan zij een beroep doen op vernieuwingsbereide, enthousiaste en geëngageerde teamleden. De inzet is enorm groot, maar zowel de directeur als de teamleden dienen erover te waken dat zij hun draagkracht niet overschrijden en het een haalbare kaart blijft voor iedereen. De collegiale sfeer en de functionele overlegstructuur zorgen voor een breed draagvlak en een grote schoolbetrokkenheid van alle participanten. Het 'samen school maken' is een verworvenheid waarbij het samen denken, samen plannen en samen ontwikkelen voorop staan. Vanuit een kritische ingesteldheid maken de teamleden werk van de interne kwaliteitszorg. Op basis van de analyse van outputgegevens en reflecties investeert het schoolteam in het borgen en het verbeteren van de onderwijskwaliteit.

Het onderzoek naar de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de leer- en werkomgeving wijst uit dat het beleid initiatieven neemt om de situatie op dit vlak in kaart te brengen. Op basis van de analyse van documenten en van het onderzoek ter plaatse tijdens de doorlichting zijn er voldoende indicaties dat de school voldoet aan deze erkenningsvoorwaarde. Ze krijgt hiervoor een gunstig advies. Het onderzoek naar de geselecteerde aspecten van de overige erkenningsvoorwaarden en van de overige regelgeving toont aan dat het schoolteam de onderzochte reglementering respecteert. Dit resulteert in een gunstig advies voor de overige erkenningsvoorwaarden.

De onderwijsinspectie formuleert een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen'. De onderwijsinspectie wenst dit enthousiaste en hardwerkende team veel succes om de ingeslagen weg verder te zetten en om steeds te blijven zoeken naar de optimalisering van de onderwijskwaliteit.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs - Leergebieden

Nederlands
wetenschappen en techniek
mens en maatschappij

Lager onderwijs - Leergebieden

Nederlands
wetenschappen en techniek
mens en maatschappij

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Personeel - Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

Onderwijs - Begeleiding

Leerbegeleiding

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied Nederlands in voldoende mate na. De kleuteronderwijzers hanteren het leerplan als het belangrijkste referentiekader om een evenwichtig en samenhangend onderwijsaanbod te plannen. Ze creëren een krachtige taalleeromgeving met aandacht voor stimulerende activiteiten en materialen. Dit biedt de kleuters, samen met de stimulerende en ondersteunende onderwijsstijl van de kleuteronderwijzers, ruime kansen om voor de verschillende domeinen op een speelse wijze talige ervaringen op te doen.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: mens en maatschappij

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied mens en maatschappij in voldoende mate na. De thematische klaswerking met focus op waarnemen, ervaren, handelen, exploreren en experimenteren geeft het contextrijk leren gestalte en biedt de kleuters ruime kansen om de omgeving en hun leefwereld te onderzoeken. Het onderwijsaanbod is evenwichtig, samenhangend en werkelijkheidsgericht. De verschillende activiteiten en de doelgerichte hoekenverrijking komen tegemoet aan de natuurlijke exploratiedrang van de kleuters en bevorderen hun onderzoekende houding.

3.1.1.3 Kleuteronderwijs: wetenschappen en techniek

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied wetenschappen en techniek in voldoende mate na. De thematische klaswerking met focus op waarnemen, ervaren, handelen, exploreren en experimenteren geeft het contextrijk leren gestalte en biedt de kleuters ruime kansen om de omgeving en hun leefwereld te onderzoeken. Het onderwijsaanbod is evenwichtig, samenhangend en werkelijkheidsgericht. De verschillende activiteiten en de doelgerichte hoekenverrijking komen tegemoet aan de natuurlijke exploratiedrang van de kleuters en bevorderen hun onderzoekende houding.

3.1.1.4 Vaststellingen voor kleuteronderwijs: Nederlands, mens en maatschappij en wetenschappen en techniek

Curriculum	De schoolvisie waarbij onder meer het ervaringsgericht werken, de talentwerking en het contextrijk leren centraal staan, stuurt het pedagogisch-didactisch handelen van de kleuteronderwijzers. Bij de uitwerking van de thema's starten zij met een brainstorming samen met de kleuters. Hierbij gaan ze na wat de kleuters al weten over het thema en wat ze nog willen weten en doen. Deze brainstorming leidt tot het plannen van een aantal ervaringsgerichte activiteiten die de kleuteronderwijzers noteren in een weekplanning. Per activiteit noteren ze naast de concrete lesdoelen en de leerplandoelen ook het lesverloop. Ze bewaken dat de verschillende leergebieden en domeinen in voldoende mate aan bod komen.
Onderwijsaanbod	
<i>Referentiekader</i>	
<i>Planning</i>	
<i>Evenwichtig en volledig</i>	
<i>Samenhang</i>	
<i>Brede harmonische vorming</i>	
<i>Actief leren</i>	

Om de volledigheid van het aanbod te bewaken, hanteren de teamleden een functioneel en transparant bewakingssysteem. Ze werkten voor de verschillende leergebieden een leerlijn uit waarbij ze per leeftijdsgroep aanduiden welk leerplandoel in welke klas moet worden aangezet, bereikt en verder gezet. Enkele keren per schooljaar noteren ze per leerplandoel in welk thema dit doel wordt nagestreefd, wanneer dit voorzien is en of het doel werkelijk aan bod kwam.

Om de gradatie en de continuïteit te ondersteunen, beschikt het kleuterteam over heel wat formele afspraken over onder meer kalenders, gelijklopende thema's, begrippenlijsten en verschillende aspecten van de klaswerking. Het team wil de overgang van de kleuter- naar de lagere afdeling vlot laten verlopen. Heel wat initiatieven en afspraken ondersteunen dit.

De thematische werking zorgt voor een krachtige horizontale samenhang met integratie van alle leergebieden en domeinen en sluit nauw aan bij de leef- en belevingswereld van de kinderen. Zowel de kleuteronderwijzers als de kleuters brengen thema's aan die levensecht en werkelijkheidsgericht worden uitgewerkt. De intentionele en doelgerichte verrijking van de hoeken in functie van het lopende thema bevordert de verlevendiging van het thema. De kleuters krijgen heel wat kansen om waar te nemen, te handelen, te ervaren, te exploreren en te experimenteren. De kleuteronderwijzers stimuleren de onderzoekende houding van de kleuters om de hen omringende wereld te verkennen en te begrijpen.

Het kleuterteam slaagt erin om voor de kleuters een krachtige leeromgeving uit te bouwen. Er is veel aandacht voor een positief klasklimaat waarbij de kleuters sterk worden bevestigd in hun talenten en successen. Het stimuleren van de zelfstandigheid, de zelfredzaamheid en de zelfsturing van de kleuters krijgt ruime kansen.

De ouders worden op de hoogte gebracht van het lopende thema. Zo krijgen de kleuters kansen om attributen mee te brengen wat de interesse verhoogt en aanleiding geeft om taal uit te lokken. De kleuteronderwijzers besteden ruime aandacht aan het welbevinden en de betrokkenheid van de kleuters. Interactieve werkvormen en flexibele groeperingsvormen bevorderen het actief leren. Uit de geobserveerde activiteiten, de documentenanalyse en de gesprekken blijkt dat de principes van de ontwikkelingsdoelen in de praktijk gestalte krijgen.

Om de taalvaardigheid van de kleuters te bevorderen, werkte het team een taalbeleidsplan uit. Hierin is een aantal gerichte acties geïnventariseerd. De nadruk ligt hierbij vooral op het spreken, woordenschatontwikkeling en opdrachten begrijpen. De kleuteronderwijzers bieden een ruime waaier aan talige activiteiten aan. Ze hanteren een stimulerende en ondersteunende onderwijsstijl en een interactieve aanpak waarbij het meespelen in de hoeken om taal uit te lokken de nodige aandacht krijgt. De denkstimulerende vraagstelling nodigt de kleuters uit om hun handelen en denken te verwoorden. Via een aantal waardevolle initiatieven zoals de verteltassen, het voorleeskwartiertje door ouders en de dagelijkse inloopmomenten wil het team de ouderbetrokkenheid bevorderen, zodat ook zij de talige ontwikkeling van hun kind mee kunnen ondersteunen.

Voor de leergebieden mens en maatschappij en wetenschappen en techniek besteden de kleuteronderwijzers bijkomende aandacht aan gezondheids-, milieu- en verkeerseducatie. Samen met de techniekcoach wil het team het domein techniek een bredere en doelgerichtere invulling geven. De techniekcoach ondersteunt de kleuteronderwijzers om de leerplandoelen van dit domein te implementeren, werkt modellessen uit en stelt specifieke materialen ter beschikking. Illustratief hiervoor zijn de techniekpanelen in de kleuterafdeling die het exploreren en experimenteren bevorderen.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen

Voor de leergebieden Nederlands, mens en maatschappij en wetenschappen en techniek beschikken de kleuteronderwijzers over een rijk gamma aan ontwikkelingsmaterialen om de leerplandoelen na te streven. De ruime klassen zijn functioneel ingericht. De materialen liggen op voor kleuters goed bereikbare plaatsen, wat kansen schept op het vlak van zelfstandigheid en zelfontdekkend leren. In alle klassen zijn computers aanwezig zodat de informatie- en communicatietechnologie geïntegreerd kan worden toegepast.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
*Evenwichtig en representatief
Kindvolgsysteem*

De kleuteronderwijzers vinden observaties het belangrijkste middel om de ontwikkeling van de kleuters in kaart te brengen. Ze beschikken over heel wat observaties die de totale ontwikkeling van de kleuter beogen. De kleuteronderwijzers bepalen zelf welke observaties ze uitvoeren. Welgekozen, relevante en leeftijdsspecifieke leerplandoelen vormen hiervoor nog in mindere mate het uitgangspunt. Er worden gestandaardiseerde testen afgenomen om de evaluatiepraktijk te objectiveren. Op basis van de verzamelde gegevens plannen de kleuteronderwijzers gerichte zorgacties.

Begeleiding	De teamleden krijgen een beeld van de beginsituatie van de kleuters via overgangsgesprekken, talrijke informele overlegmomenten en de gegevens uit het kindvolgsysteem. Om dit beeld te verfijnen voeren ze bijkomende observaties uit. Om tegemoet te komen aan de noden van de kleuters variëren de kleuteronderwijzers in het materiaalaanbod en in de begeleiding tijdens activiteiten. Ze kunnen ook een beroep doen op een ondersteuningsjuf die vooral focust op het bevorderen van de taalvaardigheid.
Leerbegeleiding	
<i>Beeldvorming</i>	
<i>Zorg</i>	

3.1.1.5 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor het leergebied Nederlands in voldoende mate. Het leerlingenwerk, de planningsdocumenten en de resultaten van de evaluaties wijzen op een doelgerichte aanpak. De onderwijzers zorgen voor een evenwichtig en actueel aanbod binnen een graduele opbouw en houden daarbij rekening met de verschillen tussen en de specifieke noden van de leerlingen. Vanuit de instroomkenmerken van de leerlingen werkte het team een krachtig taalbeleid uit met expliciete aandacht voor het domein spreken.

Curriculum	Dit schooljaar voerde het team vanaf het tweede leerjaar een nieuw onderwijsleerpakket in, nadat volgens de onderwijzers was gebleken dat het toenmalige leerpakket een aantal tekorten vertoonde in het aanbieden van bepaalde werkvormen om onder andere de zelfstandigheid te bevorderen. De leerkracht van het eerste leerjaar volgt een ander specifiek onderwijsleerpakket dat vooral gericht is op het aanvankelijk lezen.
Onderwijsaanbod	
<i>Referentiekader</i>	
<i>Planning</i>	
<i>Evenwichtig en volledig</i>	
<i>Samenhang</i>	
<i>Brede harmonische vorming</i>	De teamleden hanteren het onderwijsleerpakket flexibel en durven bepaalde lessen uit het pakket vervangen door eigen initiatieven om zo het aanbod kindvriendelijker te maken en meer tegemoet te komen aan het contextrijk leren. Om het aanbod te bewaken, gebruiken de onderwijzers doelenlijsten die op basis van het leerplan werden uitgewerkt. Zo hebben zij direct een overzicht van welke doelen nog niet aan bod kwamen en sturen op basis daarvan het aanbod bij.
<i>Actief leren</i>	

De teamleden hanteren het onderwijsleerpakket flexibel en durven bepaalde lessen uit het pakket vervangen door eigen initiatieven om zo het aanbod kindvriendelijker te maken en meer tegemoet te komen aan het contextrijk leren. Om het aanbod te bewaken, gebruiken de onderwijzers doelenlijsten die op basis van het leerplan werden uitgewerkt. Zo hebben zij direct een overzicht van welke doelen nog niet aan bod kwamen en sturen op basis daarvan het aanbod bij.

Het schoolteam investeerde de laatste jaren sterk in haar taalvaardigheidsonderwijs en stelde een gefaseerd taalbeleidsplan op. Om binnen haar taalbeleid gericht een focus te bepalen, werd het voltallige team betrokken. Zo kozen de teamleden samen om het domein spreken verder uit te bouwen. Vertrekkende vanuit een gezamenlijk gedragen visie stelde het team doelen voorop op school-, leerkracht- en leerlingniveau. De dagelijkse kringmomenten, die in alle klassen systematisch gebeuren, is hiervan een waardevolle actie.

Deze gespreksrondes bieden onder andere bijkomende oefenkansen om de spreekdurf te stimuleren en de spreekvaardigheid te oefenen.

Het functioneel gebruik van taal staat voorop, wat het onderwijs sterk werkelijkheidsgerichtheid maakt. In alle klassen hanteren de onderwijzers een interactieve basisaanpak waarbij verschillende soorten werk- en groeperingsvormen elkaar doorheen de dag afwisselen. In de klassen weerspiegelt deze aanpak zich onder meer in een flexibele bankopstelling. Dit stimuleert de betrokkenheid van de leerlingen en verruimt de kansen tot interactie. Het zelfstandig werken krijgt ruime kansen.

Met een variatie aan leesvormen gaat aandacht uit naar de ontwikkeling van de leesvaardigheid. Er ontstaan veelvuldige oefenkansen door de organisatie van leesgroepen en leeskwartiertjes. Voor begrijpend lezen voorzien de onderwijzers van de hogere klassen een specifiek aanbod dat bestaat uit interactieve leeslessen en contextopgaven aan de hand van de actualiteit. De onderwijzers proberen zo het begrijpend lezen motiverend en leerrijk te houden en zijn ervan overtuigd dat leerlingen via teksten die aansluiten bij hun leefwereld en bij de actualiteit geboeid blijven. Naast de aandacht voor het technisch en begrijpend lezen zetten de onderwijzers ook erg in op het stimuleren van het leesplezier. De klassen beschikken doorgaans over uitdagende en gevarieerde boekenhoeken. Het is vermeldenswaard hoe de onderwijzers het leesplezier vergroten door creatieve en uitdagende opdrachten te geven. Ook de samenwerking met de stedelijke bibliotheek biedt mogelijkheden om het leesplezier en de -gierigheid te bevorderen.

Materieel beheer
Uitrusting
Leermiddelen

De school beschikt over een breed aanbod aan leermiddelen en materialen om werk te maken van de verschillende doelstellingen van het leerplan. Naast het onderwijsleerpakket beschikken de teamleden over heel wat aangemaakte werkbladen en leermiddelen om het onderwijsleerproces te ondersteunen.

Een aantal wandplaten, methodegebonden of zelfgemaakt, ondersteunen de leerlingen in het leerproces. Hierover werden nog in mindere mate afspraken gemaakt. De functionaliteit en de leesbaarheid van de aanwezige wandplaten kunnen in sommige klassen onder de loep genomen worden. Vermeldenswaard zijn de aangemaakte visuele ondersteuningskaarten op de bankjes of in de mappen van de leerlingen.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Leerlingvolgsysteem
Gericht op bijsturing

De onderwijzers zorgen voor een evenwichtige evaluatie van de leerlingen voor de verschillende domeinen van dit leergebied. De evaluatie gebeurt vooral op basis van de toetsen uit het onderwijsleerpakket, de zelfgemaakte toetsen en de kijkwijzer voor het domein spreken. Tevens evalueren de leerlingen geregeld zichzelf of elkaar voor bepaalde domeinen. Door deze verschillende evaluatiegegevens heeft het team een goed zicht op de taalontwikkeling van de leerlingen(groepen). Waar nodig ondernemen de onderwijzers acties op klas- of kindniveau en stemmen ze daarbij het aanbod af op het beheersingsniveau van (groepen van) leerlingen.

Met het oog op de signalering van leerlingen met talige noden maakt de school onder meer gebruik van een leerlingvolgsysteem waar ze een aantal genormeerde tests afneemt voor spelling en technisch lezen. De resultaten worden vooral gebruikt in het kader van de leerbegeleiding. De leerlingen van het zesde leerjaar nemen deel aan de externe toetsen van een andere onderwijskoepel. De resultaten van deze tests worden geanalyseerd om hiermee de kwaliteit op schoolniveau te borgen en/of bij te sturen.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Zorg

De onderwijzers zijn ervan overtuigd dat elk leerling de kans moet krijgen om te groeien en zich verder te ontwikkelen. Ze investeren sterk in een aangenaam leerklimaat als basis voor onderwijs op maat. Alle onderwijzers leveren inspanningen om binnen de brede basiszorg het taalonderwijs af te stemmen op de behoeften van de leerlingen. Zij maken gebruik van de differentiatiemogelijkheden uitgewerkt in het onderwijsleerpakket, soms aangevuld met bijkomende leermiddelen. Differentiatie in de instructie, het aanbod, de begeleiding of de verwerking komt in alle klasgroepen voor. Afhankelijk van de noden, krijgen de leerlingen bijkomende oefenkansen om de leerstof verder toe te passen, te verwerken of te verbreden.

Wanneer de aanpak te weinig aan de specifieke noden van leerlingen beantwoordt, organiseren de betrokkenen een zorgoverlegmoment om samen te zoeken naar bijkomende zorginitiatieven. Uit het overleg volgen onder meer initiatieven zoals de inzet van bijkomende leermiddelen, de ontwikkeling van een specifiek leertraject of het nemen van ondersteunende maatregelen.

3.1.1.6 Lager onderwijs: mens en maatschappij

Voldoet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor het leergebied mens en maatschappij in voldoende mate. De onderwijzers hanteren het leerplan als het belangrijkste referentiekader om een evenwichtig en samenhangend onderwijsaanbod te plannen. Ze organiseren een kind- en werkelijkheidsgerichte aanpak waarin leerlingen ruime kansen krijgen om handelend en onderzoekend te ontdekken en de omringende wereld actief en doelgericht te verkennen binnen zinvolle contexten.

3.1.1.7 Lager onderwijs: wetenschappen en techniek

Voldoet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor het leergebied wetenschappen en techniek in voldoende mate. De onderwijzers hanteren het leerplan als het belangrijkste referentiekader om een evenwichtig en samenhangend onderwijsaanbod te plannen. Ze organiseren een kind- en werkelijkheidsgerichte aanpak waarin leerlingen ruime kansen krijgen om handelend en onderzoekend te ontdekken en de omringende wereld actief en doelgericht te verkennen binnen zinvolle contexten.

3.1.1.8 Vaststellingen voor lager onderwijs: mens en maatschappij en wetenschappen en techniek

Curriculum	Om het aanbod voor deze leergebieden te stofferen, werken de onderwijzers
Onderwijsaanbod	thematisch. Ervaringen, belevingen en interesses van de leerlingen kunnen een
<i>Referentiekader</i>	thema mee gestalte geven. De leerlingen krijgen veelvuldig kansen om
<i>Planning</i>	onderzoeksvragen op te stellen. Bij de planning van het aanbod, vormt het
<i>Evenwichtig en volledig</i>	leerplan het belangrijkste referentiekader. Via doelenlijsten houden de
<i>Samenhang</i>	onderwijzers bij welke leerplandoelen reeds aan bod kwamen en wanneer. De
<i>Brede harmonische vorming</i>	onderwijsinspectie waardeert dit werk, maar wil de teamleden er wel op wijzen
<i>Actief leren</i>	dat de planningsdocumenten een weergave van de praktijk dienen te zijn, zodat
	ze als functioneel en efficiënt kunnen worden beschouwd.

Het is opvallend hoe alle onderwijzers de leerlingen aanspreken op hun 'leerkracht' en hun onderzoekende houding. Ze verschuiven hun opdracht van kennisdoorgever naar coach en bieden kinderen mogelijkheden om te onderzoeken, te exploreren, te experimenteren en besluiten te trekken. Er is veel aandacht voor de ontwikkeling van het zelfstandig leren. Ook de samenhang met andere leergebieden wordt in het aanbod nagestreefd.

Het domein techniek krijgt recent op schoolniveau expliciete aandacht. Sommige onderwijzers volgen nascholing en techniekmaterialen werden ter beschikking gesteld. Er werd een ervaren en deskundige techniekcoach aangesteld die modellessen voor de verschillende klassen uitwerkt en ze samen met de leerkrachten geeft, zodat de leerlingen voldoende kansen krijgen om met materialen en systemen te exploreren en ermee te experimenteren. De leerlingen krijgen zo doelgericht mogelijkheden om in verschillende toepassingsgebieden technische kennis en vaardigheden te vergaren en in te oefenen. Het is de bedoeling dat de techniekcoach met het aanbieden van de modellessen de leerkrachtvaardigheden verscherpt, zodat deze op termijn zelf de lessen techniek voor hun rekening kunnen nemen.

Het schoolteam heeft ruime aandacht voor gezondheids-, milieu-, en verkeerseducatie. Deze activiteiten geven de school een dynamische uitstraling en komen de algemene attitudevorming van de leerlingen ten goede. De werking 'Milieuzorg op School' kent een gerichte uitvoering en een grote kindbetrokkenheid. Illustratief hiervoor zijn de tuintjes en het afvalbeleid. De school zorgde voor een duurzame verankering van deze initiatieven in haar werking. Voor verkeer organiseren de leerkrachten acties om de kinderen mobiliteitsbewust voor te bereiden op de dagelijkse deelname aan het verkeer.

De onderwijzers verlevendigen het wereldoriënterend onderwijs door diverse uitstappen in de nabije of iets verdere omgeving. Waarnemen, beleven, onderzoeken en alle zintuigen gebruiken, krijgen hierbij veel kansen. Een aantal extra-murosactiviteiten verruimt de leefwereld van de leerlingen, heeft een belangrijke sociale functie en versterkt de samenhang met andere leergebieden.

Materieel beheer

Uitrusting

Leermiddelen

De onderwijzers beschikken over voldoende leermiddelen en materialen om een actief, belevend en onderzoekend onderwijs te organiseren dat tegemoet komt aan de leerplandoelen. De onderwijzers verrijken hun aanbod door bijkomende materialen en stappenplannen aan te bieden, vooral binnen het kader van hoekenwerk.

De onderwijzers verhogen het werkelijkheidsgehalte van het aanbod door de inbreng van realia, de actualiteit en multimedia. Ze schakelen het gebruik van digitale informatiedragers en internet in voor zowel het opzoeken en verwerken van informatie als voor het communiceren over en het presenteren van ervaringen, inhouden en werkstukken.

De nodige tijd- en ruimtekaders zijn zichtbaar in het klasbeeld en de gangen aanwezig en worden functioneel aangewend om het historisch besef te ontwikkelen en het ruimtelijk inzicht te bevorderen. In de klassen is het actuele thema zichtbaar.

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

Evenwichtig en representatief

De vorderingen van de leerlingen worden in hoofdzaak geëvalueerd met zelf gemaakte toetsen. Evenwichtig en doelgericht de verschillende domeinen evalueren, is nog geen verworvenheid. Hierdoor is de evaluatiepraktijk minder representatief voor de inhoud van de leergebieden.

De onderwijzers hebben bij de toetsen vooral aandacht voor het evalueren van kennis. Wel geven meerdere onderwijzers aan inzichten en vaardigheden via observaties te evalueren. Hiervan is geen tot weinig neerslag terug te vinden. De evaluatiepraktijk breed uitbouwen en laten aansluiten bij de bereikte (leerplan)doelen houdt nog een uitdaging in. Vermeldenswaard zijn de inspanningen die de onderwijzers leveren om de kritische zin en zelfreflectie bij de leerlingen aan te moedigen.

Begeleiding	De onderwijzers stimuleren hun leerlingen om zich verder te ontwikkelen in een positief leer- en leefklimaat. Het onderwijs speelt zich af in sociale contexten waarin de leerlingen veel aan elkaar doorgeven en ook veel leren in interactie met elkaar. De onderwijzers houden rekening met de eigenheid van de kinderen en creëren een veilige leeromgeving waarbinnen ze de leerlingen uitdagen. Ze geven de leerlingen positieve feedback bij de realisatie van opdrachten. Ze hebben hierbij een goed zicht op de leerlingen die meer aansturing behoeven. Indien nodig bieden de onderwijzers ondersteuning bij bepaalde opdrachten of zorgen ze ervoor dat leerlingen elkaar binnen groeps- of partnerwerk kunnen helpen en van elkaar kunnen leren. Ook de talentwerking stimuleert de onderwijzers om gericht te kijken naar de leerlingen en om beter in te spelen op individuele talenten. Tijdens overgangsgesprekken en in de leerlingendossiers is informatie over de talenten terug te vinden.
Leerbegeleiding	
<i>Beeldvorming Zorg</i>	

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De school gaat op een systematische wijze de situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne na. Dat blijkt uit de regelmaat waarmee ze de controles uitvoert. Daardoor kent ze de tekorten en is ze waakzaam voor ongunstige veranderingen in de omgeving, waarin wordt onderwezen en men kinderen begeleidt. Een overkoepelende preventieadviseur ondersteunt de directeur bij het welzijnsbeleid.

Op basis van de analyse van documenten en van het onderzoek ter plaatse tijdens de doorlichting zijn er voldoende indicaties dat de school voldoet aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'. De school krijgt een gunstig advies.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarden	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja
Wordt de officiële school begeleid door de begeleidingsdienst van het GO!, OVSG of POV? (decreet bao - art. 62,§2,4°)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• het recht op inzage door de ouders en hun recht op toelichting bij de gegevens die op de leerling betrekking hebben, waaronder de evaluatiegegevens die worden verzameld door de school	ja
• informatie over extra-murosactiviteiten	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• het reglement inzake tucht en schending van de leefregels van de leerlingen, met inbegrip van een preventieve schorsing, een tijdelijke uitsluiting of een definitieve uitsluiting en inzake de beroepsprocedure voor de definitieve uitsluiting, inbegrepen het hanteren van redelijke en haalbare termijnen	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend, met inbegrip van de beroepsprocedure	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• de afspraken in verband met onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's, leerlingenevaluatie en rapporten	ja
• de wijze waarop de leerlingenraad, de schoolraad en de ouderraad in voorkomend geval wordt samengesteld	ja
• de vermelding dat bij schoolverandering leerlingengegevens worden overgedragen naar de nieuwe school tenzij, en voor zover de regelgeving de overdracht niet verplicht stelt, de ouders er zich expliciet tegen verzetten na op hun verzoek deze gegevens te hebben ingezien	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja

Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Voert de school een zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid met het oog op de optimale leer- en ontwikkelingskansen van alle leerlingen? (decreet bao - art. 153 septies)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Worden de notulen van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift aangelegd en bewaard? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Verloopt het afleveren van de verklaringen aan leerlingen die geen getuigschriften basisonderwijs krijgen, correct? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Deskundigheidsbevordering

Doelgerichtheid De directeur ziet haar school als een lerende organisatie waarbij het permanent leren het uitgangspunt vormt. Zij ziet nascholingen als een middel om in te spelen op pedagogische en didactische vernieuwingen en om de schooldoelstellingen te realiseren. Ze acht het noodzakelijk om de personeelsleden te sensibiliseren op het vlak van het levenslang leren. Het schoolteam is systematisch op zoek naar mogelijkheden om de kwaliteit van de schoolwerking te verbeteren.

De teamleden beschikken over een nascholingsplan waarin ze een uitgeschreven visie op deskundigheidsbevordering expliciteren. In deze visie lezen we onder andere: 'De nascholing is het geheel van onderwijsactiviteiten die tot doel hebben de kennis, vaardigheden en attitudes, die de personeelsleden tijdens hun opleiding hebben verworven, te verbreden of te verdiepen in functie van de verdere professionalisering. In de kennismaatschappij waarin blijvend leren voorop staat, kan nascholing en zelfstudie en leren van elkaar niet ontbreken in een milieu waarin leren de hoofdzaak is. Dit gebeurt niet alleen op het niveau van de eigen functie, maar moet ook kaderen in de visie van de schoolorganisatie'. Deze visie veronderstelt een houding van blijvend streven om het eigen pedagogisch en didactisch handelen permanent te optimaliseren.

Daarnaast beschikt het nascholingsplan over uitgeschreven persoons- en organisatiegerichte doelen die het mogelijk maken om de visie en missie van het nascholingsplan in de praktijk te realiseren. Een opsomming per leerkracht van de reeds gevolgde nascholingen is er tevens in terug te vinden.

Ondersteuning Tijdens personeelsvergaderingen en individuele gesprekken brengt de directeur de nascholingsbehoeften van de personeelsleden in kaart. Bij de keuze van de nascholingsactiviteiten zijn de schoolvisie en het zorgplan het uitgangspunt. Daarnaast is er nog ruimte voor nieuwe nascholingsinitiatieven die zich voordoen of voor voorstellen van leerkrachten.

Het beleid creëert heel wat mogelijkheden om de deskundigheidsbevordering van de teamleden te ondersteunen. Tijdens de teamgerichte nascholing staat dit schooljaar onder meer het nieuwe leerplan van muzische vorming centraal. De individuele vormingen sluiten aan bij de persoonlijke behoeften van de teamleden. Het beleid verwacht van ieder personeelslid dat hij/zij de eigen professionaliteit uitbouwt en gaat ervan uit dat iedere leerkracht de nodige stappen onderneemt om op de hoogte te blijven van de laatste ontwikkelingen. Na het volgen van een individuele vorming engageren de teamleden zich om de verworven kennis en inzichten te bespreken tijdens overlegmomenten en te implementeren in hun klaswerking. Syllabussen en documentatie worden op schoolniveau bewaard en voor iedereen toegankelijk gesteld.

Op school zijn er ruime mogelijkheden om van en met elkaar te leren. Het samen uitwerken van projecten, het benutten van elkaars talenten, het ondersteunen in een lagere klas en het hospiteren in de eigen school en andere scholen zijn hiervan enkele voorbeelden. Tijdens de vele overlegmomenten krijgen de teamleden kansen om de eigen klaswerking te bespreken en om gezamenlijk items uit te werken. Ze beamen dat deze overlegmomenten waardevolle kansen bieden voor een verdere ontwikkeling en om de gelijkgerichtheid en de gezamenlijke doelgerichtheid te optimaliseren. Ook de ondersteuning van het zorgteam en de open sfeer zijn verrijkend voor het uitbouwen van de deskundigheid en leiden tot een goede samenwerking en collegiale ondersteuning.

Vanuit de scholengemeenschap krijgt het team impulsen aangereikt om zich verder te professionaliseren. De samenkomsten van directeurs en zorgcoördinatoren bieden mogelijkheden om informatie uit te wisselen en elkaar te stimuleren. Ook de gezamenlijke studiedagen, de nascholingen voor directeurs, de lerende netwerken en de vraaggestuurde ondersteuning van de overkoepelende zorgcoördinator ervaren de teamleden als waardevolle initiatieven.

De goede samenwerking met externen, zoals het centrum voor leerlingenbegeleiding, de pedagogische begeleidingsdienst, de medewerkers van 'Kind en taal' en de begeleiders geïntegreerd onderwijs, biedt kansen om de professionaliteit van de teamleden te verhogen.

- Doeltreffendheid** Het beleid verwacht van ieder teamlid dat opgedane inzichten en deskundigheden een transfer krijgen naar de klas- en schoolpraktijk en ziet hier ook op toe. Het team evalueert tijdens overlegmomenten de implementatie-initiatieven en de resultaten van de gevolgde nascholingen zodat succeservaringen zich als een olievlek verspreiden. Soms worden de leerlingen bevraagd over de effecten hiervan.
- Ontwikkeling** Binnen het schoolteam heerst er een klimaat van vernieuwingsbereidheid. De teamleden staan open voor vernieuwingen en voor verdere professionalisering. Ze willen nieuwe dingen uitproberen. Dit vormt de basis voor de verdere schoolontwikkeling. Er is een grote openheid en een aangename en professionele werksfeer. De onderwijzers zetten zich in om hun onderwijskwaliteit steeds te verbeteren.

4.2 Leerbegeleiding

- Doelgerichtheid** De school ziet zichzelf als een ‘warme zorgschool, waar iedereen welkom is’ en maakt die gedachte in de praktijk waar. Er is een doelgericht en dynamisch zorgbeleid waarneembaar dat berust op duidelijke structuren, afspraken en procedures. Zowel de directeur als de zorgcoördinator en de leerlingenbegeleider zetten hier vanuit hun expertise en/of bijkomende kwalificaties zeer betrokken en geëngageerd hun schouders onder.

De zorgvisie en -werking van de school zijn sterk uitgebouwd. De zorgvisie vormt de richtlijn voor een zorgbrede aanpak en vermeldt: ‘We streven naar gelijke kansen voor alle leerlingen, dat ze via differentiatie leren in de best mogelijke omstandigheden. Ze leren zichzelf beter kennen en krijgen de kans om hun interesses uit te breiden en hun talenten te ontwikkelen. Onze kinderen hebben greep op hun eigen leerproces. Ze reflecteren en evalueren hun eigen vaardigheden en kennis en schatten hun eigen competenties in om zo, in samenspraak met klasgenoten of de leerkracht, een toekomstig traject uit te stippelen.’

De hele zorgwerking staat uitgeschreven in een zorgbeleidsplan met gedelegeerde opdrachten en verantwoordelijkheden. Het zorgplan vormt een duidelijk referentiekader om de leerbegeleiding concreet gestalte te geven en op te volgen. Aanvullend op het zorgplan beschikt de school over een taalbeleidsplan waarin ze duidelijk haar ambities weergeeft voor een periode van vier schooljaren.

Ondersteuning De directeur, de zorgcoördinator en de leerlingbegeleider vormen samen het zorgteam. Zij sturen de leerbegeleiding aan en organiseren en coördineren de zorgwerking. Daarnaast kunnen de teamleden een beroep doen op twee ondersteuningsleerkrachten die in de kleuterafdeling inzetten op het taalvaardiger maken van de kleuters, zodat ze de Nederlandse taal begrijpen en zich duidelijk kunnen uitdrukken.

De teamleden beschouwen de beeldvorming als een wezenlijk onderdeel van de leerbegeleiding. Ze opteren ervoor om de leerlingen van nabij op te volgen en zoveel mogelijk preventief in te grijpen. De teamleden zien preventieve maatregelen voor een zo hoog mogelijke betrokkenheid in de klas, als motor voor effectief leren. Alle klasleerkrachten engageren zich als eerstelijnsverantwoordelijken binnen de leerbegeleiding en nemen de brede basiszorg ter harte. Het is vermeldenswaard hoe elke leerkracht wekelijks één lestijd gaat ondersteunen in de vorige klasgroep.

De differentiatie en ondersteuning zijn in beide niveaus sterk uitgebouwd. De kinderen die mogelijke risico's lopen in hun ontwikkeling krijgen dankzij de aandacht, middelen en structuren de nodige bijkomende ondersteuning. Ook leerlingen met ruimere leercompetenties krijgen een passende uitdaging. Er wordt voor hen een tweesporig traject uitgestippeld dat bestaat uit klasinterne differentiatie en een specifiek klasextern aanbod.

De klassen weerspiegelen een positief, veilig en rijk leerklimaat, met aandacht voor betekenisvol leren, ondersteuning via verschillende differentiatievormen en interactie. De teamleden werken vooral bij wiskunde met het viersporenbeleid. Zo leren de kinderen zelf hun leerproces in handen nemen en leren ze keuzes met betrekking tot de ondersteuning door de leerkracht te maken. Naargelang de noden van de klasgroep kunnen de teamleden een beroep doen op de leden van het zorgteam en de ondersteuningsleerkrachten om klasintern of -extern ondersteuning te bieden.

Binnen de zorgwerking zijn de vele overlegmomenten bepalend om kinderen met extra noden te bespreken. Het structurele zorgoverleg tussen de klasleerkracht en de zorgcoördinator leidt tot de bespreking van onder meer de ontwikkeling van de leerlingen en de organisatie van het onderwijsleeraanbod. In een open en veilige sfeer bespreken de participanten welke begeleiding de kinderen nodig hebben en hoe zij als leerkracht daarbij ondersteuning wensen. Indien de zorg bijkomende expertise vergt, betreft de zorgcoördinator het centrum voor leerlingenbegeleiding (CLB) of andere externe hulpverleners. Hoewel de leraren inspanningen leveren om een specifieke concrete hulpvraag te formuleren, vergt dit in meerdere klassen nog enige aandacht.

Kinderen met leerstoornissen worden geholpen door het aanbieden van stimulerende, compenserende en dispenserende maatregelen. De teamleden hanteren hiervoor een begeleidingsplan. In overleg bespreken de klasleerkracht en de zorgcoördinator met welke maatregelen het kind baat heeft rekening houdend met de draagkracht. Indien noodzakelijk kunnen kinderen ook terugvallen op individuele leertrajecten. Voor deze kinderen wordt een handelingsplan opgesteld.

De school beschikt over een digitaal volgsysteem om de ontwikkeling van de kinderen bij te houden. In dit volgsysteem is heel wat informatie terug te vinden. Toch resten er nog groeikansen om de totaliteit van het hulpverleningsproces transparant en overzichtelijk in kaart te brengen. Het team is zich hiervan bewust en ondernam al enkele stappen.

Het team heeft tevens oog voor de socio-emotionele ontwikkeling van de kinderen en levert hierbij de nodige ondersteuning en opvolging. Verschillende acties zoals het screenen van het welbevinden en de betrokkenheid, de peer-mediation, de kringgesprekken en het speelplaatsproject zorgen voor een stimulerende en veilige leer- en leefomgeving.

Doeltreffendheid De schoolwerking evalueren, bijsturen en borgen zijn vaste waarden binnen de schoolcultuur. De leden van het zorgteam trachten de effecten van het onderwijsleerproces en van bepaalde aspecten van de leerbegeleiding in kaart te brengen en communiceren hierover met de teamleden.

Tijdens de overlegmomenten en de personeelsvergaderingen krijgen alle betrokkenen de kans om over hun ervaringen met de zorgwerking te reflecteren en van gedachten te wisselen. Deze aanpak leidt geregeld tot bijstellingen en zorgt voor de nodige ontwikkelingsdynamiek binnen de leerbegeleiding.

Ontwikkeling Naast de acties met betrekking tot de leerlingen met extra noden, zet het team momenteel prioritair in op de talentontwikkeling en het contextrijk leren. Via opgestelde actiefiches hebben de teamleden een duidelijk zicht op de uitvoering, de planning en de opvolging van deze acties.

Het intern leiderschap investeert in een doordachte organisatie van deskundigheidsbevorderende initiatieven. Leerkrachten krijgen de kans om hun expertise inzake de leerbegeleiding te verhogen. Dit geldt in het bijzonder voor de leden van het zorgteam, maar ook voor de andere teamleden. Ook teamgerichte nascholingsmomenten staan geregeld in het teken van het veranderings- en vernieuwingstraject van de leerbegeleiding. Op personeelsvergaderingen vormt 'zorg' regelmatig een agendapunt. Daardoor ontstaat er een breed draagvlak en is de zorgwerking gedragen door het hele team.

Het zorgoverlegplatform op het niveau van de scholengemeenschap schept kansen voor de zorgcoördinatoren van de verschillende scholen om gezamenlijk aandachtspunten uit te diepen en om hun deskundigheid te delen en te verhogen. Daarnaast vormt de overkoepelende zorgcoördinator van de scholengemeenschap een meerwaarde in de verdere ontwikkeling van de leerbegeleiding. Leerkrachten kunnen vraaggestuurd op haar deskundigheid een beroep doen.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap Een dynamische en professionele schoolleiding stuurt al jaren het schoolteam aan. De directeur verklaart doorheen de jaren gegroeid te zijn in haar functioneren. Ze kan verwachtingen en gevoeligheden van het team inschatten en weet hier mensgericht en gedifferentieerd mee om te gaan. Zij ziet het als haar belangrijkste taken om kwaliteitsvol onderwijs te leveren en ervoor te zorgen dat iedereen graag naar school komt. Zij zet erg in op een hoog welbevinden van alle schoolparticipanten en streeft naar een open en eerlijke communicatie.

De directeur kan rekenen op enthousiaste en gedreven teamleden. Ze spreekt haar geloof en vertrouwen in haar team expliciet uit. Ze geeft aan geluk te hebben met zo'n team. De vernieuwingsbereidheid binnen het team is dan ook enorm groot. Het valt op dat zowel de directeur als de teamleden de lat erg hoog leggen wat zich vertaalt in een grote ontwikkelingsdynamiek. Toch schuilt hierin de uitdaging om de draagkracht en de haalbaarheid te blijven bewaken.

De directeur streeft naar een democratisch beleid en een grote betrokkenheid van het schoolteam. Zij wil de teamleden duidelijk het eigenaarschap geven en benut de aanwezige talenten van de leerkrachten. De directeur verwoordt dat de inzet en de diversiteit van de leerkrachten het team sterk maakt. Zij verwacht van alle teamleden dat zij beschikken over de competenties: klantgerichtheid, samenwerking en flexibiliteit.

Het gedeeld leiderschap krijgt onder meer gestalte door het zorgteam en de verschillende werkgroepen. In het zorgteam zetelen de directeur, de zorgcoördinator en de leerlingenbegeleider. Het zorgteam levert vooral beleidsvoorbereidend werk en vormt een brugfunctie tussen het beleid en de teamleden. De werkgroepen zijn zelfsturend en krijgen het mandaat om bepaalde aspecten doelgericht uit te werken. Terugkoppeling van hun werk naar het ganse team zorgt voor de nodige transparantie.

De directeur vindt het belangrijk dat het schoolteam mee is met onderwijsvernieuwingen. Ze stelt duidelijke verwachtingen voorop en ziet het als één van haar belangrijkste taken om de uitgezette koers te bewaken. Prioriteiten worden in overleg bepaald en systematisch wordt nagegaan of de prioriteit past binnen de schoolvisie en wat het zal opbrengen. De directeur is ervan overtuigd dat vernieuwingen enkel kunnen slagen als er voldoende aandacht is voor sensibilisering en als het team de noodzaak ervan ervaart. Eens deze basisvoorwaarden gecreëerd zijn, weet het beleid op een participatieve en communicatieve wijze welgekozen prioriteiten verder gefaseerd uit te werken en succesvol af te ronden. Dit jaar staan onder meer muzische vorming, techniek, het contextrijk leren en het breed evalueren geprogrammeerd.

Het team vertoont een grote verbondenheid met de plaatselijke omgeving en streeft naar goede samenwerkingsverbanden. Daarnaast hecht het schoolteam belang aan het nastreven van een open houding naar ouders toe. Het beleid verwoordt dat het belangrijk is dat ook ouders zich thuis voelen en neemt hiervoor verschillende initiatieven, zoals de inloophmomenten in de kleuterafdeling. De team ziet het 'samen school maken' als het 'samen werken met alle participanten'.

Visieontwikkeling Het team investeerde in het verleden sterk in haar profilering en deed hiervoor een beroep op de pedagogische begeleidingsdienst. Deze samenwerking resulteerde in een gezamenlijk gedragen schoolvisie, gebaseerd op de visie van het GO! onderwijs van de Vlaamse gemeenschap. Ook de visie van de scholengroep is terug te vinden in de schoolvisie.

De schoolvisie bestaat uit drie logo's die als volgt worden vertaald: 'Naast onze maatschappelijke opdracht om kwalitatief hoogstaand onderwijs te verzorgen, vinden wij het belangrijk dat kinderen zich goed voelen op onze school. Vanuit de gedachte dat als je je niet goed voelt, je ook niet goed leert en presteert, hechten we veel belang aan het welbevinden en het ontwikkelen van talenten. Daarnaast bieden we een totaal concept met onze gezinsvriendelijke voorzieningen.'

Het beleid investeert er hard in om van de schoolvisie het referentiekader te maken waaraan de hele schoolwerking wordt opgehangen. Op overlegmomenten wordt dan ook geregeld verwezen naar deze visie. Ook bij het maken van keuzes is deze bepalend.

De schoolvisie vindt een onderdak in het schoolwerkplan, dat de hele schoolwerking transparant weergeeft. Het biedt structuur aan de werking en bevordert in grote mate de gezamenlijke doelgerichtheid.

Besluitvorming De besluitvorming verloopt democratisch en participatief. De teamleden krijgen veel kansen tot inspraak en nemen deze opdracht verantwoordelijk op. De open communicatie en de schoolcultuur met formele en informele overlegmomenten zorgen voor een collegiaal werkklimaat. De maandelijkse personeelsvergaderingen zijn een belangrijk formeel overlegmoment om schoolspecifieke materie te bespreken en tot beslissingen op schoolniveau te komen. Daarnaast worden nog systematisch andere overlegmomenten georganiseerd zoals het niveauoverleg, het graadoverleg, het schakeloverleg en het paralleloverleg.

De vele gestructureerde overlegmomenten hebben een positieve invloed op de betrokkenheid van alle teamleden bij het schoolbeleid. Evenzeer bieden de vele informele overlegmogelijkheden en de goede onderlinge contacten tussen de teamleden bijkomende kansen om samen afspraken te maken en om de gelijkgerichtheid te bevorderen. Teamleden identificeren zich sterk met de school en getuigen van een grote inzet. Ook de externe communicatie verloopt vlot. Met ondersteunende, externe partners zoals de gemeente, de pedagogische begeleidingsdienst en het CLB onderhoudt de school vlotte contacten, die resulteren in een meerwaarde voor de geboden kwaliteit en een fijne samenwerking.

De doorstroming van informatie verloopt vlot. Het team beschikt over een digitaal platform, waarin alle visieteksten, afspraken en verslagen van overlegmomenten terug te vinden zijn. Dit platform ondersteunt de school- en klaswerking en biedt kansen voor een gelijkgerichte werking.

Kwaliteitszorg De directeur en de teamleden zijn zich sterk bewust van het belang van kwaliteitszorg met het oog op het borgen van het goede en het doorvoeren van noodzakelijke bijstellingen. Het team zet dan ook belangrijke stappen om de onderwijskwaliteit te onderzoeken en te bewaken. Het hanteert daarvoor verschillende outputgegevens. Het verzamelt de resultaten van interne en schooloverstijgende toetsen, analyseert ze en stuurt indien nodig bij. Illustratief hiervoor zijn de acties die genomen werden om het meten te versterken van de kleuterafdeling tot het zesde leerjaar.

Talenbeleid Het schoolteam detecteert de talige noden van de leerlingen. Leerkrachten zorgen voor een klasklimaat en een klasinrichting waarin leerlingen met talige noden zich veilig voelen. Het klasmanagement is erop gericht om leerlingen met talige noden makkelijker en voldoende aan bod te laten komen tijdens het onderwijsleerproces. De teamleden bieden binnen de verschillende leergebieden taken aan die zowel de zwakkere als de sterke leerlingen voldoende kansen geven om ook op talig vlak te ontwikkelen. Ze hanteren in de verschillende leergebieden werk- en groeperingsvormen die de communicatie en de interactie tussen de leerlingen bevorderen. Ze houden bij de evaluatie van de verschillende leergebieden rekening met de talige mogelijkheden van de leerlingen om te vermijden dat elke toets een taaltest is en de taalzwakkere leerlingen hierdoor lager scoren. Het schoolteam neemt waardevolle initiatieven om met de ouders, zowel schriftelijk als mondeling, op een heldere en verstaanbare wijze te communiceren.

GOK- en zorgbeleid Het schoolteam baseert zijn zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid op de analyse van data die de noden van leerlingen(groepen) in kaart brengt. De school heeft een correct beeld van het aantal leerlingen dat vanuit het eerste leerjaar doorstroomt tot het zesde leerjaar zonder leerachterstand op te lopen. Ze zet gerichte acties op om de doorstroom te bevorderen. Het schoolteam heeft een duidelijke visie over de wijze waarop het zijn zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid vorm wil geven. Het team organiseert de acties vanuit operationele doelen die aansluiten bij de noden van de leerlingen. Daar waar het kan stemt het team zijn beleid af op dat van de scholengemeenschap. De schoolorganisatie zorgt ervoor dat het team de vooropgestelde doelen binnen het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid bereikt. De acties (op leerling-, leraren- en schoolniveau) die het schoolteam uitwerkt sluiten nauw aan op de vooropgestelde doelen. Hierbij is er expliciete aandacht voor kleuterparticipatie. Het hele schoolteam kent de effecten van de acties binnen het zorg- en het gelijke onderwijskansenbeleid. Het schoolteam heeft in zijn professionaliseringsbeleid aandacht voor de deskundigheidsbevordering van alle teamleden met het oog op het schooleigen zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid en neemt expliciete initiatieven om de opgedane inzichten en vaardigheden te implementeren op de werkvloer.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het schoolteam voorziet in een contextrijk, leerplangericht en gradueel opgebouwd aanbod voor de leergebieden Nederlands, mens en maatschappij en wetenschappen en techniek.
- De teamleden leveren inspanningen om via interactieve werkvormen en flexibele groeieringsvormen kinderen aan te spreken op hun 'leer-kracht', waarbij welbevinden, betrokkenheid en samenwerking bijdragen tot een krachtige leeromgeving.
- De teamleden werken aan een versterkt taalonderwijs en nemen hiervoor doelgerichte en functionele initiatieven.
- De leerkrachten besteden gerichte aandacht om binnen de leergebieden mens en maatschappij en wetenschappen en techniek de onderzoeksvaardigheden van de kinderen aan te wakkeren die het proefondervindelijk leren ondersteunen.
- De kleuteronderwijzers besteden aandacht aan een doelgerichte en uitdagende hoekenverrijking in functie van het lopende thema.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De brede basiszorg is sterk uitgebouwd en verankerd in de klassen. Alle klasleerkrachten leveren wezenlijke inspanningen om kinderen te ondersteunen, te begeleiden en onderwijs op maat aan te bieden. De leden van het zorgteam bieden hierbij gerichte ondersteuning.
- Het transparante zorgbeleidsplan vormt een duidelijk referentiekader om de leerbegeleiding vanuit een breed gedragen visie gestalte te geven.
- De teamleden nemen waardevolle inspanningen om de talenten van de kinderen te ontdekken, verder te ontwikkelen en naar waarde te schatten.
- Het leiderschap ondersteunt de professionaliteit van de teamleden door nascholingen te organiseren in functie van de prioriteiten en door de teamleden te stimuleren om hun deskundigheid te bevorderen. De initiatieven, aangereikt door de scholengemeenschap, verhogen eveneens de professionaliteit van de leerkrachten.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het professionele en gedreven schoolbeleid zet de grote krijtlijnen krachtig uit, stuurt bij, inspireert, motiveert en waardeert. De directeur weet te delegeren maar bewaakt het hele schoolleven en volgt dit consequent op.
- Het schoolteam is vernieuwingsbereid, enthousiast en sterk geëngageerd. Vanuit een kritische ingesteldheid maken ze 'samen school' en delen collegiaal vele opdrachten met elkaar in een streven naar steeds kwaliteitsvoller onderwijs. Het samen denken, samen plannen en samen ontwikkelen staan daarbij voorop.
- De teamleden beschikken over het nodige zelfevaluerend vermogen om de eigen kwaliteit regelmatig in vraag te stellen en indien nodig de wenselijke bijstellingen door te voeren. Dit gebeurt steeds vanuit een doordachte visie en vertaalt zich in het maken van duidelijke afspraken.
- Het beleid creëert functionele overlegmomenten die het gedeeld leiderschap ondersteunen en bijdragen tot een groeiend collegiaal werkklimaat met een positief effect op de klas- en de schoolwerking.
- Het schoolteam zet erg in op een hoge ouderbetrokkenheid en een goede samenwerking met externe partners.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De kleuteronderwijzers kunnen de gerichte observaties enten op welgekozen, relevante en leeftijdsspecifieke leerplandoelen.
- De teamleden van de lagere afdeling kunnen de bestaande planningsdocumenten kritisch analyseren en herleiden tot functionele instrumenten voor de bewaking en de bijsturing van het onderwijsaanbod.
- In de lagere afdeling kunnen de onderwijzers de evaluatie- en rapporteringspraktijk voor mens en maatschappij en wetenschappen en techniek afstemmen op het leerplan met het oog op een breed evalueren en hierover duidelijke afspraken maken.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De teamleden kunnen nog groeien in het formuleren van een duidelijke en concrete zorgvraag om het hulpverleningsproces doelgericht op te starten.
- De leden van het zorgteam kunnen verder blijven nadenken over hoe ze in de digitale kinddossiers de totaliteit van het hulpverleningsproces transparant in kaart brengen.

Wat betreft het algemeen beleid

- Zowel de directeur als de teamleden kunnen erover waken dat hun gedrevenheid, enthousiasme en inzet voor de school een haalbare kaart blijft en ze de draagkracht niet overschrijden.

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor het **kleuteronderwijs** en het **lager onderwijs**.
- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Hilde SCHOOFS de inspecteur-verslaggever	Marie-Jeanne TEELEN de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	